

תאריך : 13.08.24

חברים ולקוחות יקרים

ממונה על בטיחות באתר הבנייה – אמת, חובה או פיקציה ???

לביטוח הפרויקט יש משמעויות כספיות וארגוניות רבות משמעות.

ביטוח העבודות הקבלניות קשור לנושא הבטיחות בכלל ולממונה על הבטיחות באתר הבניה בפרט, קשר הדוק ביותר.

חברות הביטוח מציננות בפוליסה כי המבוטח חייב להעסיק אנשי מקצוע מוסמכים כנדרש בחוק, זאת כשהן מודעות לכך שבתחום מינוי ממונה הבטיחות, כפי שנדרש בחוק, קיימת לקונה משמעותית שיש לה השלכות בטיחותיות וארגוניות משמעותיות. להלן מידע חשוב ליזם, לקבלן ולחברת בניה, על אופן המינוי ודרישות החוק בכל הנוגע להעסקת ממונה על הבטיחות.

תמונת המצב בשטח

לאחרונה נתקלנו בחברות בנייה שמדווחות: "...אנו מעסיקות באתר שלנו ממונה בטיחות..." תוך שהן שוגגות בהגדרה זו, ואבהיר:

"תקנות ארגון הפיקוח על העבודה", דורשות מינוי של "ממונה בטיחות מוסמך" לכל "מבצע בנייה" שמעסיק למעלה ממאה עובדים (כולל עובדי קבלני משנה), בכל האתרים בהם הוא פועל. בשנת 2016 הוסיף מפקח העבודה הראשי וחייב כל קבלן שמסווג בדרגה ג' 5 להעסיק "ממונה בטיחות מוסמך".

שתי חובות חקוקות אלו, מיושמות רק במידה ומבצע הבנייה מעסיק ממונה בטיחות כפי שנדרש בחוק, דהיינו הוא מעסיק ממונה בטיחות שמונה כחוק ונרשם כחוק במשרד העבודה, במינוי בכתב שמפרט את שעות העבודה הנדרשות ממנו.

המינוי חייב להתבצע לאחר בקשה בכתב ממשרד העבודה, הן של מבצע הבנייה והן של ממונה הבטיחות.

ברור כי ממונה בטיחות לא יכול להתמנות לפעילות מעבר למשרה מלאה כפי שהיא מוגדרת על ידי מפקח העבודה שמאשר את המינוי.

כלומר, אם ממונה בטיחות מקבל מינוי במשרה חלקית הרי שהוא יכול לפעול כממונה בטיחות במקום נוסף אחר רק בתנאי שכל פעילותו מסתכמת במשרה מלאה אחת.

מאמר זה נכתב על ידי עו"ד שחר מנדלמן ועל ידי מומחה הבטיחות מר אשר אסבן

מינוי שלא על-פי החוק

חברת בנייה שמעסיקה ממונה בטיחות שלא ממונה בכתב במשרד העבודה (בנוסח ובאופן הנדרש) איננה ממלאת את דרישות החוק והתקנות.

די בעובדה זו לכשעצמה, על מנת שחברת הביטוח תתנער מכיסוי ביטוחי של הקבלן.

לא רק זאת, אלא שחברת בנייה שמעסיקה "פקח / ממונה בטיחות" מבלי שיתמנה כחוק ומעסיקה ממונה בטיחות שלא ביחסי עובד מעביד (פרי לנסר), חשופה לסיכונים נוספים שמרבית הקבלנים אינם מודעים להם.

זאת משום שברגע שיש תאונת עבודה, אותו ממונה / פקח בטיחות חיצוני עושה כמיטב יכולתו להיחלץ מתביעה נזיקית ואחריות פלילית ולרוב הוא "משליך" את האשמה על מבצע הבנייה.

אותו ממונה / פקח בטיחות לא יכול ולא מעוניין להתמודד (מבחינה כספית ומשפטית) עם כך שמאשימים אותו ברשלנות ולכן הוא מצוי בניגוד אינטרסים מול הקבלן ששכר את שירותיו. יתרה מזאת, בחלק מהמקרים בהם מבוצעת חקירה פלילית, אותו ממונה בטיחות הוא שמוסר בעצמו "חומר" למשטרה ו / או למפקח העבודה ו / או לחוקר הביטוח, שחקרו את האירוע (על מנת לחלץ את עצמו מההליך הפלילי).

גם בתביעה הנזיקית בוחרים חלק מאותם ממונים ל"הפיל" את התיק על הקבלן על מנת להתחמק מתביעת נזיקין של הנפגע או מתביעת שיבוב של הביטוח הלאומי או של כל חברת ביטוח אחרת, גם מהטעם שבתביעות כאלו, אותו ממונה בטיחות משלם השתתפות עצמית גבוהה (אם הוא משיג כלל חברת ביטוח שתבטח אותו).

לאור כל זאת, אנו ממליצים לבדוק היטב את הנושא של העסקת "ממונה / מפקח בטיחות" ולקחת בחשבון את כל ההשלכות של העסקה באופן כזה או אחר.

נשמח לייעץ בנושא.

נייד אשר : 054-5388671

נייד שחר : 050-5522334

מאמר זה נכתב על ידי עו"ד שחר מנדלמן ועל ידי מומחה הבטיחות מר אשר אסבן